

10245/79 74437 10 -

Spis przedmiotów

umieszczonych w pawilonie

c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów

dla Galicyi

na powszechnej Wystawie krajowej

we Lwowie w r. 1894.

LWÓW

NAKŁADEM C. K. DYREKCJI POCZT I TELEGRAFÓW

1894.

Spis przedmiotów

umieszczonych w pawilonie

c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów

dla Galicyi

na powszechnej Wystawie krajowej

we Lwowie w r. 1894.

LWÓW

NAKŁADEM C. K. DYREKCYI POCZT I TELEGRAFÓW

1894.

SPIS RZECZY.

	Str.
Wstęp	3
Dział pocztowy	15
Poczta ambulansowa	17
Dział telegraficzny	18
Dział telefoniczny	21
Grafikony działu pocztowego	24
Teki	27
Fotografie	27
Dział pocztowej kasy oszczędności, Grafikony	29
Teki	30
Książki	30
Broszury do bezpłatnego rozdawania	31
Fotografie	31
Grafikony działu telegraficznego	31
Teki	33
Grafikony działu telefonicznego	33
Książki i broszury	34
Podręczniki poczty ambulansowej	38

429828

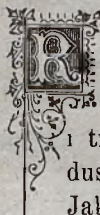
1

H. 79/10245

17.09.

101-

Retrospektywna wystawa galicyjskiej dyrekcji poczt i telegrafów poucza nas jędrnie i treściwie o rozwoju na polu handlu, industrii i ruchu umysłowego Galicyi.

Jakkolwiek za punkt wyjścia wzięto tutaj niedawną stosunkowo przeszłość, r. 1848, epokę ery konstytucyjnej, widzimy wybitny postęp nie tylko w urządzeniach samych, lecz także w potężnym wzroście sieci urzędów, w wzroście personelu służbowego, w ruchu przesyłek i obrocie pieniężnym, co wszystko wskazuje na żywotność instytucyj, towarzystw, przedsiębiorstw, na żwawą wymianę myśli wśród ogółu naszego społeczeństwa.

Poszczególne przedmioty wystawowe pouczają nas przytem tu i ówdzie o zdobyczach przemysłowców naszych, którzy dostarczają obecnie zakładowi poczty i telegrafu krajowych wyrobów w miejsce fabrykatów, importowanych do niedawna z poza kresów Galicyi. Dotyczy to w pier-

wszym rzędzie wozów pocztowych, których dostawę objęła przed dwoma laty znana firma Jana Lickendorfa we Lwowie.

Siedm okazów wozów tych rozmaitych typów spotykamy w hali, wiodącej do pawilonu pocztowego, a przyznać musi każdy bezstronny, iż nie ustępują one w niczem wyrobom zagranicznym.

Wstęp do wnętrza pawilonu, udekorowany rekwizytami poczty, telegrafu i telefonu. Tu umieszczone są piramidy rozmaitych drutów, używanych do przewodów elektrycznych.

Wszedłszy do pierwszego pokoju, położonego w parterze, a przeznaczonego wyłącznie dla działu telegrafu i telefonu, znajdujemy tam aparaty telegraficzne od najdawniejszych do najnowszych systemów, a więc prymitywny aparat dzwinkowy, pomysłu Baina, aparaty Morse'go i czcionkowy aparat nowojorskiego prof. Hughesa. Od czasu do czasu jawi się w pokoju urzędnik pocztowy i grając na klawiszach misternej konstrukcyi aparatu, poucza widzów o jego użytku.

Zgrabnie wyglądają przenośne aparaciki Morse'go, używane przez inżynierów do badania w dowolnych miejscach przewodów i prądów elektrycznych, tudzież aparaciki telegrafu polnego. Obok stoją do dyspozycyi widza gromniki, busole, zmienniki i rozmaite inne przyrządy, służące do budowy i ruchu telegraficznego. Obfitym jest zbiór aparatów i przyrządów telefonicznych. Stwierdzają one dowodnie, jak szybko postępują na tem polu wynalazki i ulepszenia.

Jeden z tych aparatów, połączony z korespondującym przyrządem na pierwszym piątrze, umożliwia widzowi poznanie sposobu używania telefonu i przekonanie się osobiste o dobroci aparatów.

W szklanej skrzynce widnieją przekroje rozmaitych podziemnych przewodów. Przewody takie założono (naturalnie znacznym sumptem) we Lwowie r. 1889 z chwilą budowy gmachu pocztowego, by uniknąć tych niedogodności, jakie pociągać musi za sobą gęsta sieć przewodów powietrznych.

Podziemne przewody we Lwowie biegną wzdłuż ulicy Sykstuskiej i Leona Sapiehy na terytorium dworca kolejowego, gdzie w wybudowanym na ten cel domku wyłaniają się na powierzchnię i jako przewody powietrzne rozgałęziają w rozmaite strony.

Obok przekrojów przewodów elektrycznych stoi model impregnowania słupów pod powietrzne przewody. Słupy telegraficzne i telefoniczne uległyby rychło zniszczeniu, gdyby nie wypędzano soków roślinnych i nie napawano ich składzikami, chroniącemi od wpływów atmosfery. W tym celu istnieją odrębne prywatne zakłady, stojące pod nadzorem dyrekcji poczt i telegrafów. Z pomiędzy przedmiotów, umieszczonych w parterowym pokoju pawilonu pocztowego, wspomnieć nam jeszcze wypada o mikrofonie dla muzyki i śpiewu, pomysłu lwowskiego mechanika pocztowego Preyera.

Kierując wzrok ku ścianom pokoju, spostrzegamy liczną kolekcję graficznych obrazów. Przedstawiają one stosunek ilościowy telegramów i roz-

mów telefonicznych we Lwowie i Krakowie w ciągu poszczególnych miesięcy roku, tudzież poszczególnych godzin jednej doby, dalej obecną sieć telegraficzną i przyrost urzędów telegraficznych, poczynawszy od pierwszego ich zaprowadzenia w Galicyi aż do obecnych czasów, zniżanie opłat za telegramy, a równocześnie wzmaganie się ruchu i dochodów zakładu, w końcu ustrój sieci telefonicznych we Lwowie i w Krakowie, niemniej rządowych i prywatnych koncesyonowanych sieci telefonicznych w całej Galicyi.

Jak szybko wzrasta ilość telegraficznych urzędów w kraju naszym, dość powiedzieć, iż gdy w r. 1850 i 1851 istniała tylko jedna stacya (w Krakowie), stało w r. 1868 59, w r. 1876 136, w r. 1884, z chwilą kombinacyi telegrafu z pocztą, 166, w r. 1893 zaś 258 urzędów do dyspozycyi publiczności, nie licząc tej znacznej ilości stacyj kolejowych, któremi posługiwać się mogą prywatne strony przy wysyłaniu depesz. Długość przewodów rządowych linii wynosiła z końcem roku 1893 — 24.662 km., ciężar wiszącego w powietrzu metalu 2,312.140 kl.

Najsilniejszy ruch telegramów koncentruje się naturalnie we Lwowie i w Krakowie. W pierwszym z tych miast wypracowali urzędnicy pocztowi w najslabsze rezultaty wykazującym miesiącu lutym 91.633, — w miesiącu maju zaś 132 022 — w Krakowie w miesiącu styczniu 91.682, w miesiącu maju zaś 122.964 telegramów. Biorąc na uwagę poszczególne godziny jednej doby, spostrzegamy, iż we Lwowie i w Krakowie największy

ruch depesz wykazuje czas między godziną 11 a 12 przed południem.

Nie potrzebujemy bliżej wyluszczać, iż silny ruch telegramów jest wynikiemniżenia opłaty.

W r. 1850 kosztował telegram o 10 słowach w obrębie Galicyi 10 zł. m. k., dziś uiszcza się za taki sam telegram nietylko w obrębie Galicyi, lecz w obrębie całej monarchii zaledwie 30 ct. A przecież pomimo tak znacznego niżenia taryfy, podniosły się brutto dochody. Wynosiły one 1858 r. 30.057 zł., dziś doszły do sumy 473.418 zł. Reakcyę w tej mierze wykazują one tylko bezpośrednio po pamiętnym wielkim krachu giełdowym.

Jeśliby kto wątpił, iż w Galicyi brak większych przedsiębiorstw, niech rzuci okiem na sieć telefoniczną. Wschodnie i zachodnie Podkarpacie, kompleksy większych majątków, niemniej znaczniejsze miasta naszego kraju wykazują koncesyonowane sieci telefonów, służące dla celów przemysłu, gospodarstwa, lub (w miastach) dla celów publicznego bezpieczeństwa. Te ostatnie są to tak zwane telefony pożarne. Z państwowych telefonów najbardziej rozwiniętą jest sieć we Lwowie (466 abonentów), następnie w Krakowie (201 abonentów), podczas gdy w Stanisławowie przystąpiło 17 uczestników do związku sieci telefonicznej. W Rzeszowie, Kołomyi itp. poczyniono przedwstępne kroki, w celu założenia sieci. Długość rządowych przewodów telefonicznych wynosi 857 km., ciężar metalu 16.000 kg. Najsilniejszy ruch telefoniczny we Lwowie wykazuje miesiąc marzec, podczas gdy w Krakowie z powodu silnego przyrostu abonentów zwiększa

się ilość rozmów telefonicznych z każdym miesiącem.

Tabele rozmów podług poszczególnych godzin doby, wykazują najsilniejszy ruch we Lwowie między godziną 3 a 4 popoł., w Krakowie zaś między godz. 4 a 5 popołudniu.

Zanim opuścimy parterową salę, zwróćmy uwagę na wiszące na lewej ścianie przy wchodzie szematyczne załączenie krakowskiego urzędu telegraficznego.

Jestto nader starannie i pracowicie wykonany obraz, uzmysławiający wszystkie przewody, zmienniki, baterye i aparaty wspomnianej stacyi.

W przedsionku schodów wiodących na I. piętro do dalszych trzech pokoi pawilonu, umieszczono części składowe wozów pocztowych, obok uniformy galowe pocztylionów, które wobec rozwoju szlaków kolejowych i znikania dyliżansów nie często spotykamy już w naszym kraju.

Widocznie wobec szczupłości miejsca i obfitości grafikonów, umieszczono część ich na ścianach klatki schodowej. Tam rozpięto grafikony, przedstawiające rozwój ruchu telegraficznego i prywatnych dystrybucyj znaczków pocztowych, tam grafikon, informujący widza, ilu urzędników ze studjami akademickimi, ilu bez tych studyów zajmuje posady w poszczególnych rangach, tudzież jakie brutto pobory otrzymują poszczególne kategorie oficjalistów nieetatowych, t. j. pocztmistrzów i ekspedyentów pocztowych. Powyższy grafikon jest niejako wstępem do tych obrazów, jakie rozmieszczone w przyległym pokoju, pouczają nas

o stosunkach personalu, tudzież o taryfach zakładu pocztowego. Z obrazów tych dowiadujemy się, iż do galicyjskiej dyrekcyi poczt, która załatwiła w r. 1810 wszystkiego 2.035, w r. 1880 zaś 23 477 ekshibitów, wpłynęło r. 1893 70.106 podań i sprawozdań urzędowych. Stosunkowo do tego wzrósł personal urzędników z dwóch (r. 1848) do 91 funkcyonaryuszów, licząc razem urzędników, administracyjnych, technicznych i rachunkowych. W równej mierze podniosła się ilość etatowych urzędników ruchu, których liczyła Galicya r. 1848 zaledwie 45, r. 1858 72, r. 1878 535, obecnie zaś 1.124, tudzież nieetatowych funkcyonaryuszów (r. 1848 141, obecnie 1.065) — w końcu służg niższej i wyższej kategorii.

Zajmującymi dla płci słabej są grafikony, stwierdzające zdobycze kobiet, szukających zajęcia przy poczcie i telegrafie. Podczas gdy r. 1848 tylko 6 kobiet piastowało posady poczmistrzów, zajętych jest obecnie 431 kobiet przy nieeraryalnych urzędach w charakterze poczmistrzyń, ekspedyentek i ekspedytorek. Z natury rzeczy wynika, iż przy eraryalnych urzędach, gdzie w ogóle dopiero przed dwudziestu laty otwarto posady dla kobiet, jest ich zajęta znacznie mniejsza liczba, gdyż tylko 82.

Obchodzące ogół daty dostarcza nam grafikon słabości. Najwyższy procent zasłabnień (7·23) wykazują kobiety, w miesiącu maju. Urzędnicy chorują najczęściej w listopadzie i grudniu, służba w lutym i marcu.

Wiadomo powszechnie, jak znacznie niżono w ostatnich czasach opłaty pocztowe, to też tylko

ogólnie nadmieniamy, iż za list, za który uiszczano r. 1850 18 m. k. (30 ct. w. a.) płaci się obecnie 5 ct., za próbki towarów zamiast 1 zł. 25 ct. (1850) tylko 5 ct., za druki zamiast 1 zł. 11 ct. (1850) tylko 15 ct.

Na зниżenie opłat wpłynęło bezwątpienia do-
nośnie zawarcie światowego związku pocztowego.
I związek ten znalazł wyraz w pawilonie pocztowym — za pośrednictwem obrazu, ułożonego z kart noworocznych, jakie zwykły mieniać między sobą urzędy pocztowe całego globu. U podnóża powyż wspomnianych obrazów graficznych zapelniają półki rozmaite okólniki, instrukcye, przepisy służbowe, taryfy, podręczniki urzędowe, tudzież fachowe prace literackie urzędników galicyjskiego zakładu poczt i telegrafów. W tym samym pokoju umieszczono motor o sile 0.1 konia, pomyłu mechanika pocztowego Preyera.

Przyległy pokój mieści w swem wnętrzu materiały, rekwizyta, przyrządy i utensilia pocztowe, o których cenie i ilości zużywanych w ciągu roku, a sprowadzanych z Wiednia zapasów informują interesowanych umieszczone obok w tekach graficzne obrazy i cyfrowe wykazy. Nie bez znaczenia dla naszych rękodzielników i przedsiębiorców jest wiadomość, ile i jakich druków zużywa rocznie zakład, ile potrzebuje uniformów dla służb pocztowych, ile skrzynek listowych, worków, torb, sznurów, szpagatu, nici, laku etc. i po jakich zakupuje je cenach. Jakość i gatunek materiału łatwo sprawdzić, skoro — jak wspomnieliśmy — leżą wzory rozłożone w pawilonie.

Obok ozdobnej skrzynki z rozmaitemi stampilami obudza ciekawość kasetka z znaczkami pocztowymi wszystkich emisyj w ogóle od czasu zaprowadzenia opłaty listów zapomocą znaczków. Leżące obok fotogramy przedstawiają pojedyncze ubikacje rządowych gmachów pocztowych we Lwowie i w Krakowie, wzniesionych roku 1889, tudzież poszczególne oddziały w czasie ruchu służbowego.

Okazałym przedmiotem zajmującym cały obszar jednej ściany pokoju jest karta obecnych kursów pocztowych Galicyi z szczegółowem podaniem godzin przyjazdu i odjazdu poczt, tudzież rodzaju poszczególnych komunikacyj. Korespondującym z tą kartą obrazem jest 6 map sieci kursów pocztowych Galicyi począwszy od roku 1848—1893. Z map tych dowiadujemy się, iż r. 1848 istniało w Galicyi 154. r. 1858 — 222, r. 1868 — 318, r. 1878 — 495, r. 1888 — 571, obecnie zaś istnieje 704 urzędów pocztowych. Z kartograficznego obrazu Galicyi dowiadujemy się dalej, które miejscowości kraju trudnią się znaczniejszym eksportem artykułów żywności i jakie artykuły są przeważnie przedmiotem wywozu. Spostrzegamy tam, iż w r. 1893 wysłano pocztą masła 511.000 kg., mięsa 574.500 kg., raków 121.115 kg., oleju 9.200 kg., tkaniny 215.000 kg., pstrągów 1.300 kg., piór 76.500 kg. koszyków 11.000 kg., włosienia 3.200 kg., sera 24.000 kg., kos 34.000 kg., drożdży 165.000 kg., skór 41.000 kg., pergaminu 3.100 kg., pijawek 6.000 kg. i wyrobów cukierniczych 11.300 kg.

Dalszy grafikon informuje nas o przychodach i rozchodach zakładu, przyczem konstatujemy, iż zakład galicyjski wykazywał niedobory w latach 1858 — 74.814 zł. — 1868 — 96.158 zł. 1878 — 231.056 zł. — 1888 — 17.907 zł., a dopiero r. 1893 przyniósł państwu czystego zysku 94.424 zł. w. a.

Że instytucja poczty słusznie cieszy się sympatją i zaufaniem ogółu społeczeństwa, stwierdza dowodnie grafikon w kształcie złotej księgi, podług którego na dziesięć milionów poruczonych zakładowi do przewozu walorów, znika z ewidencji, przeważnie wskutek pomyłki lub nawału pracy, zaledwie 62 zł.

Ostatni pokój pawilonu poświęcony jest, nie licząc wykazów tabelarycznych oddziału rachunkowego dyrekcji poczt i telegrafów, wyłącznie pocztowym kasom oszczędności. Obok licznych druków, informacyj i instrukcyj, są tam umieszczone zdjęcia fotograficzne poszczególnych oddziałów urzędu pocztowej kasy oszczędności w Wiedniu w chwili ruchu służbowego, tudzież grafikony, pouczające o obrocie pieniężnym i rozwoju tej instytucji w Galicyi. Kartograficzne rysunki stwierdzają, w których powiatach kraju naszego korzysta ludność najwięcej z łatwej sposobności zaoszczędzenia, w których zaś powiatach posługuje się najsilniej czekami pocztowymi, innymi słowy, w których najbardziej rozwiniętym jest ruch handlowy i przemysłowy. Lwów, Kraków, Biała, Brody, Tarnów itp. najkorzystniejsze w tej mierze wykazują rezultaty.

Od wielu lat uczuwa liczny personal zakładu poczty i telegrafu potrzebę łączenia się w towarzystwa, bądź to w celu materialnej pomocy, bądź w celu pokrzepiania zmudną pracą znużonego umysłu.

Powstało kilka stowarzyszeń i kółek, których statuta, regulamina i graficzne obrazy znalazły obecnie gościnne przyjęcie w pawilonie pocztowym. Rezultaty, jakie osiągnął personal pocztowy na tem polu, są nader pomyślne; poznać żywotność, czy to Towarzystwa zaliczkowego, czy Towarzystwa czynnej pomocy we Lwowie, czy też klubów pocztowych, istniejących we Lwowie i Krakowie.

W ogóle nie da się zaprzeczyć, iż pokaźnie i obficie prezentuje się wystawa galicyjskiej Dyrekcyi poczt i telegrafów, iż nagromadzone tam przedmioty zdolne są obudzić zajęcie publiczności. Co do grafikonów, to różnią się takowe od szablonowych tego rodzaju tabel, przedstawiających zwykle tylko nużący oko widza, zbiór kresek i linii. Grafikony w pawilonie pocztowym, to różnorodne, posiadające tu i ówdzie artystyczną nawet wartość obrazy i rysunki. Jestto zbiorowa praca urzędników pocztowych, wobec której mogła galicyjska Dyrekcyja poczt i telegrafu urządzić swój pawilon, jak się dowiedzieliśmy, bardzo nieznacznym stosunkowo kosztem.

Ogólne kierownictwo prac odnośnych, trwających prawie rok cały, spoczywało w rękach starszego radcy pocztowego, p. Emila Gaberlego, podczas gdy pod okiem starszego radcy budowni-

ctwa p. A. Stroki sporządzał personal mapy telegraficzne, podług wskazówek i projektów radcy pocztowego p. J. Chołodeckiego przeważną część grafikonów, podług wskazówek i projektów radcy pocztowego, p. Stögbauera, karty i mapy pocztowe. Dekorację pawilonu i ugrupowanie przedmiotów uskutečnił urzędnik pocztowy p. E. Baron.

(Dziennik polski Nr. 187, 188 i 189 z lipca 1894).

DZIAŁ POCZTOWY.

- 1 Małe osie wozu pocztowego.
- 2 Średnie osie wozu pocztowego.
- 3 Nasady kół wozu pocztowego.
- 4 Hamulce wozowe na łańcuchach.
- 5 Hamulce.
- 6 Loniki do zamykania kół.
- 7 Latarnie wozowe.
- 8 Szczotki do wozów.
- 9 Wózek do ładowania przesyłek na dworcach
- 10 Ręczny wózek.
- 11 Wóz do zbierania listów. Wzór III.
- 12 Karjolka. Wzór II.
- 13 Wóz do rozwożenia pakunków (jednokonny).
Wzór IV.
- 14 Wóz na pakunki. Wzór VII.
- 15 Wóz osobowy (Dyliżans). Wzór X.
- 16 Wóz na pakunki z kabrioletem. Wzór VIII.
- 17 Kosz frachtowy.
- 18 Skóra do okrycia pakunków.
- 19 Sznur do opakowywania.
- 20 Farba do stampilii.

- 21 Plomby.
- 22 Torba listonosza I-szej sorty.
- 23 Torba listonosza II-giej sorty.
- 24 Torba listonosza III-ciej sorty.
- 25 Torba konduktora.
- 26 Torba na pieniądze z zamkiem.
- 27 Torba konduktora I-szej sorty.
- 28 Torba konduktora II-giej sorty.
- 29 Worki pieniężne.
- 30 Worki ambulansowe.
- 31 Worki listowe.
- 32 Zawłóczki do worków ambulansowych
- 33 Klucze do zawłóczek.
- 34 Tabliczki do pieczętowania worków pieniężnych.
- 35 Rewolwery konduktorów.
- 36 Bagnety konduktorów.
- 37 Szable konduktorów.
- 38 Zegarki konduktorów.
- 39 Waga listowa w etui.
- 40 Ciężarki.
- 41 Wzorowy stół dla woźnego do stampiliowania, (pomysłu oficyna pocztowego Bohača).
- 42 Objaśnienia co do używania ekonomicznej poduszki do stampiliowania (systemu Bohača).
- 43 Poduszki do stampilii.
- 44 Puszka metalowa do czyszczenia stampilii.
- 45 Elastyczna podkładka do stampiliowania.
- 46 Trąbka pocztowa.
- 47 Sznury do trąbki.
- 48 Latarnia ręczna pocztowa.

- 49 Uniform galowy pocztyliona.
- 50 Chorągiew poczty polnej.
- 51 Kasetka ze stampilami i pieczętkami.
- 52 Skrzynka pocztowa mała.
- 53 Skrzynka pocztowa większa.
- 54 Skrzynka pocztowa systemu Włčka.
- 55 Waga listowa.
- 56 Worek ambulansowej poczty (większy).
- 57 Smarowidło do wozu pocztowego.

(Poczta ambulansowa).

- 58 Magazyn wozu poczty ambulansowej.
- 59 Biuro poczty ambulansowej.
- 60 Worek listowy poczty ambulansowej.
- 61 Kasetka z farbą do stampilii poczty ambulansowej.
- 62 Podręczniki poczty ambulansowej.
- 63 Paczki listowe.
- 64 Przedziałki do kartowania, z ruchomemi napisami poszczególnych stacyj pocztowych.
- 65 Skrzynka listowa ambulansu pocztowego.
- 66 Podkładka do stampilowania listów.
- 67 Miseczka na gąbkę.
- 68 Łóżko składane.
- 69 Worek ambulansowy z zawłóczką.
- 70 Papier do pakowania.
- 71 Winiety ambulansowe.
- 72 Drażek do wentylatora.
- 73 Umywalnia.
- 74 Dzbaneł na wodę.

- 75 Latarnia sygnałowa.
 - 76 Pakunki.
 - 77 Ubranie służbowe woźnego.
 - 78 Kosz ambulansowy.
 - 79 Worki pieniężne ambulansowe.
 - 80 Tabliczka dla konduktora do notatek.
 - 81 Chorągiewka sygnałowa.
-

DZIAŁ TELEGRAFICZNY.

- 82 Komulatory (klucze) aparatu telegrafu pierwotnego systemu „Bain’a“.
- 83 Indykatory (Aparaty) systemu „Bain’a“.
- 84 Busola do aparatu „Bain’a“.
- 85 Model prymitywnego aparatu „Morse’go“.
- 86 Klucz prymitywnego aparatu „Morse’go“.
- 87 Przenośnik aparatu „Morse’go“ używanego do obecnej chwili.
- 88 Pisarz rylcowy aparatu „Morse’go“.
- 89 Zmiennik liniowy aparatu „Morse’go“.
- 90 Zmiennik lokalny aparatu „Morse’go“.
- 91 Klucz aparatu „Morse’go“.
- 92 Busola aparatu „Morse’go“.
- 93 Gromnik aparatu „Morse’go“.
- 94 Sprężyna zegarowa rezerwowa aparatu „Morse’go“.
- 95 Stos „Daniela“.
- 96 Stos „Leclanche’a“.

- 97 Stos „Meidingera“.
- 98 Gromnik „Matzenauer'a“ dla 25 linii telefonicznych.
- 99 Gromnik tunelowy.
- 100 Gromnik ze zmiennikiem systemu inżyniera pocztowego Sierakowskiego.
- 101 Gromnik dla przewodów podziemnych i wodnych.
- 102 Gromnik skombinowany.
- 103 Gromnik grafitowy.
- 104 Gromnik mosiężny dla 4 ch linii (dawniej używany).
- 105 Gromnik „Matzenauer'a“ dla 25 linii.
- 106 Gromnik „Hartmana i Brauna“.
- 107 Gromnik „Hartmana i Brauna“ (odmiennego kształtu).
- 108 Gromnik „Matzenauer'a“ dla telefonów.
- 109 Gromnik „Matzenauer'a“ dla telefonów (odmiennego kształtu).
- 110 Gromnik mosiężny.
- 111 Przenośnik z gromnikiem „Matzenauer'a“.
- 112 Zmiennik liniowy.
- 113 Zmiennik dla stacyi środkowej.
- 114 Galwanometer czuły do mierzenia prądu.
- 115 Aparat przenośny do badania stanu linii dla inspicjentów telegraficznych.
- 116 Podwójny klucz ze zmiennikiem bateryjnym.
- 117 Podwójny klucz bez zmiennika.
- 118 Klucz do ćwiczenia.
- 119 Pisarz barwikowy.
- 120 Telegraf polny przenośny.
- 121 Płyta ziemna telegrafu polnego.

- 122 Przewód z lejkiem (z ebonitu) do wprowadzania drutów na stacyę.
- 123 Przyrząd do łączenia przeciętej linii podczas budowy (w celu nieprzerywania korespondencyj).
- 124 Mufki do spiłowywania drutów.
- 125 Kluby do stosu „Léclanché’a”.
- 126 Kluba do badania stanu linii telegrafu.
- 127 Kluba do stosu Meidingera.
- 128 Kluba w kształcie litery T aparatu telegraficznego.
- 129 Kluba stołowa aparatu telegraficznego.
- 130 Wałeczki gumowe zapobiegające brzęczeniu drutów.
- 131 Przyrząd (t. zw. żuraw) do zwijania drutów.
- 132 Przyrząd (t. zw. żuraw) większy do zwijania drutów.
- 133 Przyrząd (t. zw. żuraw) do zwijania drutów pomysłu inżyniera pocztowego Perelli’ego.
- 134 Płyta ziemna miedziana.
- 135 Płyta ziemna węglowa.
- 136 Kondensator.
- 137 Przewody ziemne i wodne (Kable).
- 138 Dźwigacze łukowe do izolatorów.
- 139 Dźwigacze proste do izolatorów.
- 140 Translator.
- 141 Translator „Landrath’a” obecnie używany.
- 142 Drut 5 m/m żelazny cynkowany telegraf.
- 143 Drut 4 m/m żelazny cynkowany telegraf.
- 144 Drut 2 m/m żelazny cynkowany telegraf.
- 145 Drut 1·7 m/m żelazny cynkowany telegraf.
- 146 Drut stalowy.

- 147 Drut 5 m/m miedziany.
 - 148 Drut 4 m/m miedziany.
 - 149 Drut 2·5 m/m miedziany.
 - 150 Drut 4 m/m bronzowy.
 - 151 Drut 3 m/m bronzowy.
 - 152 Drut 2 m/m bronzowy.
 - 153 Drut 1·5 m/m bronzowy.
 - 154 Drut 2 m/m bronzowy do wiązania.
 - 155 Drut 1·05 m/m bronzowy do wiązania.
 - 156 Izolowane druty telegraficzne i telefoniczne.
-

DZIAŁ TELEFONICZNY.

- 157 Mikrofon węglowy (obecnie nie używany).
- 158 Telefon magnesowy przenośny dla inspicjentów telefonicznych.
- 159 Telefon węglowy przenośny dla inspicjentów telefonicznych.
- 160 Mikrofon „Adera“ z sztabkami węglowymi.
- 161 Mikrofon „Deckerta i Homolki“.
- 162 Mikrofon wyrobu firmy „Czej i Nissl“.
- 163 Mikrofon „Czej i Nissl“ z wiszącym lejkiem.
- 164 Mikrofon do muzyki i śpiewu, pomysłu mechanika pocztowego Preyera.
- 165 Aparat sygnałowy dla linii ubocznych telefonicznych.
- 166 Anuncjator telefoniczny.

- 167 Aparat do przełączania linii ubocznych telefonicznych.
- 168 Budzik elektryczny „Witwer'a“.
- 169 Telefon z wiszącym magnetem.
- 170 Telefon magnesowy.
- 171 Telefon wyrobu firmy Czej i Nissl z pulpitem do pisania.
- 172 Mikrotelefon dla stacyi centralnej, wyrobu firmy „Schäfflera“.
- 173 Mikrotelefon dla stacyi centralnej, wyrobu firmy „Czej i Nissl“.
- 174 Telefon „Berliner'a“ z pulpitem do pisania.
- 175 Mikrofon „Consolidated“.
- 176 Mikrofon bez induktora.
- 177 Induktor.
- 178 Aparat sygnałowy.
- 179 Gromnik mosiężny.
- 180 Telefon z pierścieniem magnesowym
- 181 Busola do badania bateryj.
- 182 Miniaturowy telefon.
- 183 Podkładki dla gromników żelaznych.
- 184 Rurki porcelanowe małe do wprowadzania drutów na stację.
- 185 Izolatory małe.
- 186 Kluba do baterji.
- 187 Motor o sile 0·1 konia wynalazku mechanika pocztowego Preyera.
- 188 Tutki pneumatyczne.
- 189 Telefon dla mównic publicznych.
- 190 Telefon wyrobu firmy „Schäffler'a“ (dawniej używany).

- 191 Telefon starszej konstrukcyi z mikrofonem „Adera“.
 - 192 Telefon Deckerta i Homolki najnowszy.
 - 193 Aparat do przełączania dla dwóch stacyi ubocznych.
 - 194 Dzwonek indukcyjny.
 - 195 Anunciator.
 - 196 Telefon magnesowy „Deckerta i Homolki“ mniejszy.
 - 197 Telefon „Consolidated“, obecnie używany we Lwowie.
 - 198 Druty do cewek telefonicznych.
 - 199 Przybory i materiały do budowy telegrafu i telefonu.
 - 200 Narzędzia do budowy telegrafu i telefonu.
 - 201 Model przyrządu do impregnowania słupów telegraficznych i telefonicznych.
 - 202 Części składowe tegoż w naturalnej wielkości.
 - 203 Przekroje impregnowanych słupów telegraficznych i telefonicznych.
 - 204 Przyrząd do zwijania drutów podczas budowy.
 - 205 Przyrządy do napinania drutów.
 - 206 Telefon wyrobu firmy „Teirich et Leopolder“.
 - 207 Mikrofon do zakładania na głowę.
 - 208 Izolatory telegraficzne i telefoniczne.
 - 209 Mikrofon „Bell-Black’a“.
 - 210 Czcionkowy aparat „Hughes’a“.
 - 211 Torba dla dozorców linii telegraficznych.
-

Grafikony działu pocztowego.

- 212 Bilans obrotu pieniężnego poczt i telegrafów w Galicyi z r. 1893.
- 213 Zestawienie obrotu pieniężnego poczt i telegrafów w Galicyi.
- 214 Karta kursów pocztowych Galicyi i Bukowiny, uzupełniona do 31. Marca 1894 r.
- 215 Karta kursów pocztowych w r. 1848.
- 216 Karta kursów pocztowych w r. 1858.
- 217 Karta kursów pocztowych w r. 1868.
- 218 Karta kursów pocztowych w r. 1878.
- 219 Karta kursów pocztowych w r. 1888.
- 220 Karta kursów pocztowych w r. 1894.
- 221 Przegląd poszczególnych urządzeń c. k. Zakładu poczt i telegrafów w Galicyi od r. 1848—1894.
- 222 Okręgi listonoszów poczty listowej we Lwowie.
- 223 Okręgi listonoszów rozwożących pakunki we Lwowie.
- 224 Okręgi listonoszów pieniężnych we Lwowie.
- 225 Plan podziału 4 rajonów dla listonoszy rozwożących paczki pocztowe w Krakowie.
- 226 Plan podziału 9 rajonów dla listonoszy poczty pieniężnej i wypłaty przekazów w Krakowie.
- 227 Plan podziału 28 rajonów dla listonoszy poczty listowej w Krakowie.
- 228 Wykaz ruchu pocztowego.

- 229 Wykaz artykułów spożywczych i wyrobów
swojskiego przemysłu, transportowanych
pocztą z najważniejszych miejsc produkcyj-
nych w Galicyi r. 1893.
- 230 Tabela wzrotu ruchu pocztowego.
- 231 Tabela porównawcza ruchu przekazów i li-
stów pieniężnych.
- 232 Stosunek poruczonych zakładowi c. k. poczty
i telegrafu w Galicyi w r. 1893 wartości
do wysokości strat poniesionych przez
Skarb państwa.
- 233 Opłaty poczty listowej.
- 234 Ilość sprzedawców znaczków pocztowych i
skrzynek listowych w Galicyi w latach
1873—1893.
- 235 Stan urzędników administracyjnej władzy
krajowej w latach 1848, 1858, 1868, 1878,
1888, 1893.
- 236 Stan urzędników etatowych przy eraryalnych
urzędach pocztowych i telegraficznych
w Galicyi w latach 1848, 1858, 1868,
1878, 1888, 1893.
- 237 Stan personelu nieeraryalnych urzędów po-
cztowych i telegraficznych w Galicyi w la-
tach 1848, 1858, 1868, 1878, 1888, 1893.
- 238 Stan sług etatowych przy urzędach poczt-
owych i telegraficznych w Galicyi w latach
1868, 1878, 1888, 1893.
- 239 Stan sług nieetatowych przy urzędach poczt-
owych i telegraficznych w Galicyi w latach
1868, 1878, 1888, 1893.

- 240 Rozwój administracyjnych czynności c. k. zarządu poczt i telegrafów dla Galicyi w ciągu XIX. stulecia.
- 241 Stan urzędników etatowych poczt i telegrafów w Galicyi według rang, tudzież funkcyjnaryuszów (kontraktowych) nieeraryalnych według (brutto) poborów z końcem r. 1893.
- 242 Stosunek ilościowy mężczyzn i kobiet zatrudnionych przy eraryalnych urządach pocztowych i telegraficznych w Galicyi w latach 1848, 1858, 1868, 1878, 1888, 1891, 1893.
- 243 Stosunek ilościowy mężczyzn i kobiet zatrudnionych przy nieeraryalnych urządach pocztowych i telegraficznych w Galicyi w latach 1848, 1858, 1868, 1878, 1888, 1891, 1893.
- 244 Procent wypadków słabości w stosunku do ilości urzędników, manipulantek, telegrafistek i telefonistek, tudzież sług w r. 1893
- 245 Graficzne przedstawienie absencji funkcyjnaryuszy c. k. poczty i telegrafu w Galicyi w r. 1893 z powodu słabości, urlopów itp.
- 246 „Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych we Lwowie“. Obrót kasowy i ilość członków w latach 1879, 1884, 1889, 1893.
- 247 „Towarzystwo czynnej pomocy urzędników pocztowych w Galicyi“. Obrót kasowy i ilość członków w poszczególnych latach.
- 248 Powinszowania Nowego Roku mieniane w obrębie Światowego związku pocztowego.

T e k i.

- 249 Ilość i wartość materiałów i rekwizytów dostarczonych z Wiednia w r. 1893.
- 250 Ilość i wartość druków zużytych w ciągu r. 1893.
- 251 Druki używane w c. k. Zarządzie poczt i telegrafów (4 teki).
- 252 Album znaczków pocztowych.
- 253 Budynek c. k. poczty i telegrafu we Lwowie.
- 254 Budynek c. k. poczty i telegrafu w Krakowie.
- 255 Plan rozkładu oddziałów poczty i telegrafu w Krakowie.

F o t o g r a f i e.

- 256 Budynek c. k. poczty i telegrafu we Lwowie.
- 257 Główny front.
- 258 Środkowa fasada.
- 259 Klatka schodowa.
- 260 Hala dla stron.
- 261 Sala aparatuowa.
- 262 Podwórze pocztowe.
- 263 Sala aparatuowa od strony aparatów „Hughes'a” podczas urzędowania.
- 264 Sala listonoszów przed ekspedycją, podczas urzędowania.
- 265 Magazyn frachtowy podczas urzędowania.
- 266 Ekspedycja listowa przed nadejściem poczty.

- 267 Magazyn dla rozwożących pakunki we Lwowie, podczas urzędowania.
- 268 Wyładowywanie przesyłek pocztowych z pociągu.
- 269 Fotografia najstarszego pocztyliona, Andrzeja Synosa, urodzonego w Wesołej, koło granicy węgierskiej, liczącego lat 95. W r. 1831 woził on cesarza Franciszka I. z Radymna do Przemyśla i do Jarosławia, następnie woził cesarza Franciszka Józefa I. w roku 1851 do Przemyśla i Jarosławia. Mundur honorowy otrzymał od cesarza Franciszka Józefa I. Pobiera 25 centów dziennie zaopatrzenia w urzędzie podatkowym w Jarosławiu.
- 270 Budynek c. k. poczty w Krakowie.
- 271 Widok główny.
- 272 Wjazd.
- 273 Dziedziniec oszklony.
- 274 Przedsionek.
- 275 Hala dla stron.
- 276 Hala I. piętra.
- 277 Sala aparatowa.
-

Dział pocztowej Kasy oszczędności.

G r a f i k o n y.

- 278 Wykaz odsetek od kapitałów w pocztowej kasie oszczędności złożonych, licząc w myśl ustawy po 3 od sta.
- 279 Obrót oszczędnościowy. Kartograficzne przedstawienie stosunku włożycieli do liczby mieszkańców w pojedynczych powiatach politycznych z końcem r. 1893.
- 280 Obrót oszczędnościowy. Wkładki i wypłaty podczas lat 1883—1893.
- 281 Obrót oszczędnościowy. Ogólna ilość wydanych, saldowanych i pozostałych ostatecznie książeczek wkładowych z końcem lat 1883—1893.
- 282 Obrót oszczędnościowy. Ogólny i przeciętny kapitał włożycieli z końcem lat 1883 do 1893.
- 283 Obrót czekowy. Ogólna ilość otwartych, saldowanych i pozostałych ostatecznie rachunków czekowych z końcem lat 1884 do 1893.
- 284 Obrót czekowy. Ilość transakcyj i wysokość obrotu pieniężnego podczas lat 1884—1893.
- 285 Obrót czekowy. Kartograficzne przedstawienie obrotu pieniężnego przy urzędach zbiorczych w pojedynczych powiatach politycznych w r. 1893.

T e k i.

- 286 Druki pocztowej kasy oszczędności w polskim języku.
- 287 Druki pocztowej kasy oszczędności w ruskim języku.
- 288 Druki pocztowej kasy oszczędności w niemieckim języku.
- 289 Druki w sprawie obrotu oszczędnościowego.
- 290 Druki w sprawie obrotu oszczędnościowego.
- 291 Druki w sprawie papierów państwowych.
- 292 Druki w sprawie obrotu czekowego.

K s i ą ż k i.

- 293 Liste der dem Clearing - Verkehr des k. k. Postsparcassen-Amtes beigetretenen Checkbüchelbesitzer.
- 294 Rechenschafts - Bericht des k. k. Postsparcassen - Amtes über das erste Decenium 1883—1892.
- 295 Der Postsparcassen-Dienst bei den Sammelstellen.
- 296 Das Postsparcassen - Gesetz.
- 297 Handausgabe der österreichischen Gesetze und Verordnungen.
- 298 Der Postsparcassen - Dienst bei Sammelstellen.
- 299 Zehnter Rechenschafts-Bericht des k. k. Postsparcassen-Amtes.

Broszury do bezpłatnego rozdawania.

- 300 Pouczenie co do przekazowego (czekowego i kliringowego) obrotu c. k. Urzędu pocztowych kas oszczędności.
- 301 Pouczenie co do obrotu oszczędnościowego c. k. Urzędu pocztowych kas oszczędności.
- 302 Wykaz papierów państwowych, których kupno i sprzedaż odbyć się może za pośrednictwem c. k. Urzędu pocztowych kas oszczędności.

F o t o g r a f i e.

- 303 Budynek c. k. Urzędu pocztowych kas oszczędności we Wiedniu.
- 304 Sala kasowa.
- 305 Biuro rachunków bieżących.
- 306 Biuro kontrakwitowe.

Grafikony działu telegraficznego.

- 307 Graficzne przedstawienie ruchu depesz telegraficznych i pobranych należności w okresie 20-letnim 1873—1893.
- 308 Tablica statystyczna rozwoju sieci telegraficznej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi

z W. Księstwem Krakowskiem od r. 1872 do 1893.

- 309 Załączenia aparatów i przewodów w ubikacjach oǳiału telegraficznego przy c. k. głównym urzędzie pocztowym w Krakowie.
- 310 Znaki poszczególnych aparatów telegraficznych.
- 311 Karta sieci przewodów i stacyj telegraficznych w Galicyi z końcem maja 1894 r.
- 312 Wysokość opłaty za telegram o 10 słowach w obrębie Galicyi.
- 313 Dochody (brutto) urzędów w Galicyi za telegramy wysłane w latach 1858—1893.
- 314 Stosunek ilościowy korespondencyj telegraficznych w poszczególnych miesiącach każdego roku według dat z r. 1893 (we Lwowie).
- 315 Stosunek ilościowy korespondencyj telegraficznych w poszczególnych miesiącach każdego roku według dat z r. 1893 (w Krakowie).
- 316 Długość i ciężar przewodów telegraficznych i telefonicznych w Galicyi.
- 317 Stosunek ilościowy korespondencyj telegraficznych w ciągu poszczególnych godzin każdej doby według dat z r. 1893 (we Lwowie i Krakowie).
- 318 Ilość urzędów telegraficznych w poszczególnych latach od r. 1850.
- 319 Przyrost urzędów telegraficznych w poszczególnych latach od r. 1850.

T e k i.

- 320 Karta rozwoju sieci telegraficznych w Galicyi.
321 Schemat załączenia urzędu telegraficznego we Lwowie.
-

Grafikony działu telefonicznego.

- 322 Sieć linii telefonicznych w Galicyi z końcem roku 1893.
323 Sieć telefonów we Lwowie.
324 Sieć telefonów w Krakowie.
325 Stosunek ilościowy rozmów telefonicznych w ciągu poszczególnych miesięcy każdego roku według dat z r. 1893 (we Lwowie).
326 Stosunek ilościowy rozmów telefonicznych w ciągu poszczególnych miesięcy każdego roku według dat z r. 1893 (w Krakowie).
327 Stosunek ilościowy rozmów telefonicznych w ciągu poszczególnych godzin każdej doby, według dat z r. 1893 (w Krakowie i we Lwowie).
-

KSIAŻKI i BROSZURY.

G r u p a I.

- 328 Kreisschreiben des k. k. galizischen Landesguberniums vom Jahre 1842.
- 329 Okólniki c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi r. 1891.
- 330 Okólniki c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi r. 1892.
- 331 Okólniki c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi r. 1893.

G r u p a II.

- 332 Internationaler Telegraphen-Vertrag und Reglement für den internationalen. Dienst nebst Tabellen (abgeschlossen zu St. Petersburg am 10/22. Juli 1875).
- 333 Verträge und Uebereinkommen des Weltpostvereines ddto Wien 4. Juli 1891 mit den zugehörigen Reglements und Ausführungsinstructionen.
- 334 Vorschriften über das Verfahren bei Zustellung der Postanweisungen mit den angewiesenen Geldbeträgen im Bestellbezirke des k. k. Hauptpostamtes in Lemberg.
- 335 Telegraphen - Tarif.

- 336 Alphabetisches Verzeichniss der Telegraphen-Bureau.
- 337 Telegraphen - Tarif herausgegeben vom k. k. Handelsministerium.
- 338 Verzeichniss der Post- und Telegraphen-Aemter ferner der Eisenbahn und Dampfschiffsstationen in Oesterreich - Ungarn und in Bosnien-Herzogowina.

G r u p a III.

- 339 Spis alfabetyczny uczestników sieci telefonicznej we Lwowie.
- 340 Spis alfabetyczny uczestników sieci telefonicznej w Krakowie.

G r u p a IV.

- 341 Instrukcja służbowa dla listonoszów c. k. urzędów pocztowych.
- 342 Książka służbowa pocztyliona.
- 343 Dienstunterricht für die k. k. Postconducteure.

G r u p a V.

- 344 Instruction für die Postpacket - Bestellung beim k. k. Post- und Telegraphenamte in Lemberg.

- 345 Unterricht für die in der Stadt Krakau zur Bestellung der Postanweisungen mit den angewiesenen Beträgen verwendeten Briefträger (Besteller).

G r u p a VI.

- 346 Zahlungsbogen.
 347 Książka oddawcza pocztowa (format mniejszy).
 348 Post-Aufgabebuch (format większy).
 349 Notiz - Buch.
 350 Buch zur Eintragung der Geldbriefe.
 351 Revisionsbuch.
 352 Fassungs - Buch für d — zum Verkaufe von k. k. Werthzeichen Befugte.
 353 Drucksorten - Rechnung.
 354 Buch zur Eintragung der recommandirten Briefe.

G r u p a VII.

- 355 Przegląd ruchu i godzin urzędowych.
 356 Wykaz okręgów doręczeń.
 357 Przegląd turnusu jazdy personalu ambulan-sowego.
 358 Wykaz kartowania.
 359 Tabele kursowe.
 360 Skorowidz instradacyjny.
 361 Wzory c. k. wozów pocztowych.

G r u p a VIII.

- 362 Statut Towarzystwa czynnej pomocy urzędników pocztowych.
- 363 Statut Towarzystwa zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie.
- 364 XVI roczne sprawozdanie Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie.
- 365 Statut Klubu urzędników c. k. poczty i telegrafu we Lwowie.
- 366 Sprawozdanie Wydziału Klubu urzędników c. k. poczty i telegrafu we Lwowie, za r. 1892.
- 367 Sprawozdanie Wydziału Klubu urzędników c. k. poczty i telegrafu we Lwowie, za r. 1893.
- 368 Krótki rys założenia i rozwoju Klubu urzędników c. k. poczty i telegrafu w Krakowie.

G r u p a IX.

Dzieła fachowe napisane przez urzędników pocztowych w Galicyi.

- 369 Walenty Ćwik. (J. B. Chołodecki). „Rys dziejów poczt i telegrafów“.
- 370 Josef Stögbauer. Das Kassen- und Verrechnungswesen bei den Post- und Telegraphen-Aemtern in Oesterreich.

- 371 Jabłoński. Państwowa służba telegraficzna.
- 372 Grzegorz Józef Chlebowski. Pierwszy polski podręcznik pocztowy, zawierający przepisy, oraz taryfy pocztowe według najnowszych ustaw i rozporządzeń pocztowych.
- 373 Jan Bigo. Skorowidz wszystkich miejscowości z przysiółkami w Królestwie Galicyi, Wielkiem Księstwie Krakowskiem i Księstwie Bukowińskiem z uwzględnieniem wszystkich dotąd zaszłych zmian terytoryalnych kraju.

Podręczniki poczty ambulansowej.

- 374 Kartirungs - Uebersichten von Nr. 1. bis 10.
- 375 Alphabetisches - Verzeichniss der Gassen, Strassen und Plätze im Local - Postrayon von Wien mit Angabe der zutreffenden Stadt und Postbezirke nebst einer Uebersicht der Dienststunden und der neuen Bezeichnung der Wiener Post- und Telegraphen-Anstalten.
- 376 Briefpost - Tarif.
- 377 Cours - Buch.
- 378 Verzeichniss der Post- und Telegraphen-Aemter.
- 379 Tabelle II. zur Umrechnung der Mark-Goldwährung auf österreichische Währung

Bank - Valuta nach dem Course für 20 Reichsmark.

380 Tabelle III. zur Umrechnung der österreichischen Währung Bank-Valuta auf Franken-Goldwährung nach dem Course des 20 Franken - Goldstückes von 8 fl. 61 kr. bis 12 fl.

381 Tabelle IV. zur Umrechnung der Franken-Goldwährung auf österreichische Währung Bank - Valuta nach dem Course des 20 Franken - Goldstückes.

382—402 Dalsze podręczniki pocztowe.


~~~~~  
Z DUKARNI E. WINIARZA WE LWOWIE.  
~~~~~


V. 139

Nie pożyczaj się

429828

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000320284

I 429828